Ч. 182 Середа 17 (29) серпня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Газети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Приготовленя на принятє
Найяснійшого Пана.

В цілім Львові запанував тепер великий рух з причини приготовлень на приїзд Є. Вел. Цісаря, заповідженний на день 7 вересня. На всїх улицях, котрими буде переїзджати Найяснїйший Монарха, роблять ся вже приготовленя до їх украшень. Проти будинку Намістництва і проти будинку Сойму краєвого закладають вже ґазові рури до осьвітленя тих місць підчас загальної ілюмінациї. Найцікавійші однакож суть приготовленя, які роблять ся в сали засїдань соймових, котра буде перемінена на величаву салю бальову. Вже нині можна сказати, що саля та буде представляти ся величаво. З салї винесено всї трибуни і лави посольскі, положено зовсїм новий поміст, котрий буде вкритий прекрасними коврами, а на стїнах завішують ґобелїни неаби якої вартости, спроваджені із скарбницї краківскої катедри на Вавели. Тих ґобелїнів єсть загалом девять. Два найкращі, шовкові, ткані сухозолотию, походять від епіскопа Задзіка (з початку 17-го столїтя) і украшені єго гербом; чотири другі представляють краєвиди і мають за герб лебедя — знак, що они походять від епіскопа Тшебіцкого; три прочі, незвістного фундатора, представляють сцени з сьв. Письма або з мітольоґії. Ряд тих ґобелїнів помножать в найблизшім часї славні ґобелїни із збірки ґр. Пусловского в Кракові, котрі властитель їх віддав дуже радо до розпорядимости Видїлу краєвого. Суть там незвичайно цїнні річи. Крім двох диванів, походячих з Фляндриї, має ґр. Пусловский три ґобелїни, з котрих два суть дуже красні і цїнні. Один представляє сцену з часів клясичних, а зроблений був за панованя Людвика XVI. і єсть дуже красно зарублений після взірців помпейских — другий належав до короля Людвика XVI. а представляє герби Франциї і Навари а також ордери францускі. Крім того позичив ґр. Пусловский ще шість ґобелїнів, що походять із фабрики Слонимских. Всї ті ґобелїни будуть ужиті до удекорованя головної салї або саль маршалківских.

В головній сали напротив входу працюють вже тепер над уставленєм трону для Найясн. Пана. Понад троном буде піднимати ся величезний бальдахін з короною на горі з пурпурових шовків і адамашків. Живі цьвіти і листє пальмове доповнять величаву декорацию салї. Роботи декорацийні ведуть ся під проводом артиста п. Тадея Попеля.

З головною салею будуть лучити ся безпосередно бічні салї так, що утворять один величезний терен балевий. До головної салї Маршалківскої — де будуть відбувати ся танцї — принесуть на час принятя Є. Вел. Монарха образ Матейки „Унїю“. Як сю салю, так і инші салї та клїтку сходову будуть украшати живі цьвіти. В клїти сходовій, саме проти входу до салї соймової, буде уставлене погруде Найяснїйшого Пана, більше як природної величини.

Але мабуть найбільше причинить ся до украшеня будинку соймового сьвітло електричне. Фірма Сіменс і Гальске працює тепер над докінченем урядженя около осьвітленя будинку соймового електрикою, а оногди відбула ся перша проба того осьвітленя. Над ґрупою „Галичина“ на фризї будинку соймового завішує ся лямпа в силї 1.200 сьвічок; по обох боках фризу уставлено два рефлектори або т. зв. сонця електричні, котрі кидають пасма проміня на катедру сьв. Юра і на гору, на котрій єсть цитаделя. Над кождою з брам завішує ся також лямпа електрична, а клїть сходова, всї салї, передовсїм же саля нарад соймових будуть осьвітлені як в день. В сїй послїдній сали завішений жирандоль і кінкети будуть давати разом сьвітло в силї 3000 сьвічок. Мабуть вже нині ві второк, відбуде ся ґенеральна проба того осьвітленя.

У великій сали ратуговій відбула ся оногди під проводом президента міста п. Мохнацкого нарада запрошених репрезентантів властий, корпорацій і товариств в справі утвореня почетної сторожи горожаньскої. Запрошене одержали: Президия ц. к. Намістництва, Президия краєвої дирекциї скарбу, Видїл краєвий, суд повітовий всї три секциї, повітова Дирекция скарбу, адміністрация податків, Дирекция почт і телеґрафів, уряд виміру належитостий, Дирекция зелїзниць державних, Дирекция домен і лїсів, редакциї часописий, товариства академічні, товариства, Gwiazda, Skała, „Яд Харузім“ (жидівске), маґістрат міста Львова, Молодїж торговельна, товариство „Зоря“ і т. д. Ухвалено, що провід сторожі горожаньскої мають обняти члени міскої ради пп. Михальский і Гетріц, дальше уложено загальний начерк орґанізациї і постановлень, що до сторожи тої не можуть належати люди понизше 20 лїт житя.

Президия маґістрату видала відозву до мешканцїв міста, в котрій оповіщає, що приїзд Є. Вел. Цісаря до Львова відбуде ся в пятницю дня 7 вересня о 10 год. 25 мін! перед полуднем (час середно европейский) слїдуючими улицями і площами: Городецка, Зиґмунтівска,

4)

ОФЕРМА.

Оповіданє з воякского житя.

Осипа Маковея.

(Конець.)

А ту пятку посилає Стешинови жид Мошко за виратуванє дитини. Дав би більше, — так бодай казав написати — але тепер будуєся і не може. Незлий жид той Мошко! Пятка придасть ся, навіть дуже; Стешин з неї рад, та все-ж таки смутно єму по тім письмі, бо жалко єму громади, що за него буде терпіти. Перед шевцем звірює ся, що на добрий лад жид Мошко повинен заплатити за мундур. Коли дитина Мошка, то най же Мошко платить. Звідки громада приходить до того?

Однак небавом забуває Лесько всю ту подїю і здоров вертає до щоденної служби в компанії. Навіть не знає, що учитель описав докладно єго вчинок в ґазетах, не знає, що тепер тисячі людий знають Леська Стешина; а вже то єго зовсїм не обходить, що на підставі єго пригоди одна противжидівска ґазета піднесла високо єго відвагу і християньску любов ближнього, без огляду на віру, а ще висше піднесла жидівску трусливість батька виратуваної дитини, єго самолюбство, виставлюванє християнина на величезну небезпечність. Стешинови анї на думку не прийшло, що дав такий гарний материял до ще гарнїйшої статї.

Застановлює лише єго, що від часу того памятного рапорту капітан обходить ся з ним приязно, задля чого і пан капраль Демский на неодну похибку оферми дивить ся крізь пальцї. Фельдвебель службовий, що має маґазин під своєю рукою, про мундур і не згадує. Чутка йде, що капітан казав єму дати спокій цїлій справі. Га! коли так, то ще й лучше.

Перед самими Зеленими сьвятами в суботу пополудни миє Стешин спільно з другими підлогу коритаря. Мокрим піском посипує і соломяним віхтем тре старі дошки, котрим уже нїяка сила людска не може надати такої білости, якої собі фельдфебель бажає... Нараз надходить рахунковий підофіцир з полковим розказом і кличе Стешина до себе.

Ого! певно якась біда! — думає собі Лесько і так, як був одягнений при роботї, без блюзи, з нечистими руками, входить до канцеляриї.

— Знаєш що, Стешин — відзиває ся підофіцир — я хотїв би бути на твоїм місцї.

Стешин не розуміє нїчого.

— В розказї стоїть, що сам Цїсар прислав тобі срібний хрест заслуги за то, що тоді виратував ти дитину з огню.

— Сам Цїсар — повтаряє здивований інфантерист несьміло — що прислав? що?

— Срібний хрест заслуги, такий медаль, що будеш носити на грудях.

— І то за се, що тоді....

— За се, за се. Щож ти собі мислиш? Атже до такого вчинку треба чортівскої відваги. Отже то за ту відвагу....

Здивоване Стешина зміняє ся в якесь почутє радости і гордости, котре на лице єго, покрите ще слїдами попареня, викликує живий румянець. Рівночасно щось єму спиняє віддих у грудях.

— Пане фебер, чи то правда?

— Правда, сину.

— І за мундур не будуть від мене нїчого жадати?

— Ет! не говори дурниць! Атже за те хрест дістаєш, що мундур спалив в такий спосіб.

Виходить Стешин з канцеляриї, клякає поруч тих, що миють підлогу, бере віхоть в руку, мачає єго у водї і замість підлоги починає терти цебрик.

— Ти, Стешин, а ти що робиш? По що цебрик миєш? — питає ся товариш.

— Е! та бо.... Має Стешин охоту витолкувати товаришеви причину свого забутя, однак мовчить.... Може „пан фебер“ обманив лише єго для жарту.... Бачить він, як капралї і фірери живо балакають про щось з підофіцирoм рахунковим; здає ся єму навіть, що про него говорять, та нехай они собі балакають — они нераз люблять чоловіка „натягати“.... Чи то може бути, щоби сам пан Цїсар прислав єму.... сам пан Цїсар!...

Мицкевича, Марша лківска, Третого Мая, Ягайлоньска, Кароля Людвика, площа Мариіньска, Галицка, Бернардиньска і улиця Чарнецкого до будинку Намістництва. Монарха позістане у Львові через пять днів т. є. до год. 8 вечером дня 11 вересня. Дня 7 вересня відбуде ся похід з смолоскипами і перед резиденциєю Монарха буде відсьпівана кантата при участи всіх товариств сьпівацких. Того-ж дня відбуде ся також ілюминация міста, а маґістрат просить всіх купців, промисловців і рукодільників, щоби лишили свої склепи та маґазини отвором, доки аж Найясн. Пан не буде обїзджати міста. Щоби в вивішуваних транспарентах не було одностайности, то комітет міский просить, щоби всї ті, що думають украшати свої доми транспарентами предкладали їх шкіци і проекти написий Президиї маґістрату.

Перегляд політичний.

Є. Екс. п. Міністер фінансів др. Пленер приїхав в суботу з женою до Кракова. В неділю вислухавши служби Божої на Вавели оглядав тамже катедру. Відтак уділяв авдиєнций. По полудни їздив п. Міністер до Величка, де один закіп охрещено по его імени. Вечером відбув ся обід в честь п. міністра у ґр. Андріїв Потоцких. В понеділок рано оглядав п. мін. місто був відтак на сніданю у п. мін. Мадейского, опісля виїхав до Костельця на обід до ґр. Антонів Водзіцких, нині мав поїхати до Ланцута а звідси до Львова.

„Гражданин“ доносить, що теперішний виїзд австро-угорского амбасадора ґр. Волькенштайна з Петербурга уважають в тамошних кругах политичних за стоячий в звязи з проєктом з'їзду царя з австрийским Монархом. Та-ж сама ґазета нотує поголоску, що росийский амбасадор у Відни кн. Лобанов має бути заступлений Персиянім, дотеперішним послом в Сербії.

В Парижи викликав величезний страх факт, що якісь анархісти викрали значний запас динаміту, а на дверех виписали: „Най жие анархія!“ Виновників не висліджено доси. Арештований робітник Ніколь випирає ся рішучо того, мов би то він брав участь в сїй крадежи.

Новинки.

Львів дня 28 серпня.

— **Відзначеня.** За хосенну діяльність на поли науки рільництва уділив Є. В. Цісар професорови школи рільничої в Дублянах д-рови Романови Вавникевичеви хрест кавалерский ордеру Франц-Йосифа; директорови школи рільничої в Городенці Романови Бастґенови золотий хрест заслуги з короною, а провіз. учителеви курсу для управи льну в Городку Іванови Ґурскому золотий хрест заслуги.

— **Іменованя.** Проф. Каз. Бобек з Перемишля одержав посаду при гімназиї сьв. Анни в Кракові, а проф. Стефан Грудзиньский з Бохнї при школї реальній в Кракові. — Міністер просьвіти іменував Йосифу Федаківну учителькою школи вправ з руским язиком викладовим при женьскій семинариї учительскій у Львові. Дійстними учителями при школах середних іменовані: Стан. Шарґа в Станїславові, Альбин Шраер в Бохни, Едвард Козловский в Решові. Провізоричними учителями іменовані суплєнти: Стан. Бабиньский в Решові і Каз. Ґрінберґ в Станїславові. — Сидонїя Сикорска іменована учителькою школи вправ в Перемишли,

— **Перенесеня.** Комісар пов. Болеслав Студиньский перенесений з Тернополя до Решова, а концепіст Намістництва Володимир Бентковский з Решова до Львова.

— **П. Франтішек Ржегорж,** звістний писатель ческий, почесний член товариства „Просьвіти“, загостив на короткий час з Праги до Галичини. Оглянувши краєву виставу, особливо відділ етноґрафічний, яко свою специяльність і починивши заходи для закупна деяких предметів з етноґрафії рускої, виїхав на кілька днів до Стрия відвідати свою сестру. Сими днями вертає п. Ф. Ржегорж до Праги.

— **Помилуванє.** Є. В. Цісар помилував 61 вязнів, дарувавши їм решту кари. З тих вязнів було у Львові 11, в Станїславові 4 і у Висничу 4.

— **Відважний хлопець.** Минувшого тижня переїздив через ріку Бистрицю коло Старого Лисця селянин з Невошина, Іван Баран з жінкою і дочкою. Вода перевернула віз і цїла родина стала потопати. Стоячі на березї селяни приглядали ся рівнодушно погибели трех душ і лише 14-лїтний хлопець Антін Ткачук рішив ся поспішити потопаючим на поміч. Він скочив у воду і по сильних змаганях виніс на берег дочку Івана Барана. Баран виратував ся сам, а жінка потонула.

— **Грім в карабінї.** Чорногорска ґазета „Глас Црногорца“ доносить про таку цікаву подію: „Кілька днів тому назад настала була в Колашинї (в Чорногорі) велика туча і грім ударив в бараки, до котрих забігли були чорногорскі вояки, щоби сховати ся там перед тучею. Грім перебивши стелю ударив в карабін у одного вояка, що висів єму на плечи, стопив цілу люфу і відтак забіг в землю; воякови не стало ся при тім нїчого.

— **Лев і миш.** Звістна загально байка про льва і миш, в котрій сказано, що великодушний лев дарував житє миши, бо не хотїв уживати своєї сили супротив так маленького звірятка. Показує ся однакож, що лев боїть ся миши. Одного разу пущено в менажериї миш до клїтки, де був рослий, нубійский лев. Лев побачив миш, заким она ще добре влїзла до клїтки і пустив ся зараз за нею. Миш бігла як могла скоренько та заєдно пищала. Ледви перебігла може півтора сяжня, як лев скочив за нею як кіт, але вдарив лабами лиш коло самої миши. Миш обернула ся і стала знов втїкати, а лев так само скочив за нею. Так бавив ся він з мишею через довший час, аж миш не могла вже бігати і станула та дрожала цїла і пищала. Лев приступив до неї і став їй уважно приглядати ся, покручуючи головою то в одну то в другу сторону. Нараз замахнув ся лабою на миш, але вхопив єї так делїкатно, що она лиш застрягла єму межи кігтями, але він єї не покалїчив. Відтак бавив ся з нею дальше. Аж нараз взяла ся миш на спосіб: вже невтїкала, але станула проти льва і коли він знову підніс лабу, она скочила єму просто на голову. Лев страшенно перепудив ся, скочив взад так сильно, що аж вдарив собою об щеблї своєї клїтки і цїла клїтка затрясла ся; відтак роззявив пащу і став вити та вив і вив, а миш тимчасом втекла. Лев, бачите, малої миши більше перепудив ся, як она его. В менажериях знають то також, що н. пр. слон перепудить ся скорше миши як льокомотиви. Він дрожить тогди цїлий, підойме свою трубу в гору і трубить зі страху; сторожі менажерийні кажуть, що нїби для того, бо боїть ся, щоби миш не влїзла єму трубою до голови.

— **Траґедия на мори.** З Константинополя доносять о незвичайній траґедиї любовній, що склала ся на росийскім корабли „Севастополь“ в дорозї до Одеси. Один матроз закохав ся дуже в богатій Американцї, що їхала на корабли. Але Американка не зважала на матроза, котрого відтак товариші почали висьмівати. Тодї нещасний

Нараз являє ся капітан в касарни. Нїколи в суботу по полудни не буває в компанії, а нинї прийшов. Підофіцири салютують, а ті, що миють підлогу, з поважанем роблять місце для переходу пана капітана. Дивить ся капітан на них — замічає Стешина.

— Стешин!

— Hier!

— Ходи сюда!

Стешин підходить з віхтем в руцї, стає випростований перед капітаном.

— Дуже мене то тїшить — каже капітан — що ти, вояк з моєї компанїї, одержав таке велике відзначенє від Найяснїйшого Пана. Ти дістав срібний хрест заслуги. Ми на тобі не пізнали ся.

Стешин пускає віхоть з руки і в першій хвили має охоту вхопити капітана за руку і поцїлувати єї; та коли в тїй цїли підносить власну руку, бачить, що міг би на білих рукавичках капітана оставити дуже немилі слїди.

— Іди, убери ся і прийди до канцеляриї — каже капітан і додає:

— Капраль від дня! Компанїя до розказу!

Стешин урадований утїкає що сили до цуґу, миє ся і перебирає ся, мов на алярм. Входить покірно до канцеляриї і стає коло дверий. Капітан виймає два срібні ґульдени і подає Стешинови.

— На! маєш на тютюн. А шануй ся менї!

Стешин ловить капітана за руку, капітан вириває єї і каже добродушно:

— Но-но! Можеш нинї піти собі до міста і вернути аж о півночи; я тобі позволю.

Стешин стоїть ще хвилину, не знає, що має казати, і виходить з канцеляриї.

При розказі мав капітан промову до компанїї. Оповістив, яке відзначенє одержав Стешин і за що, яку то честь приносить і єму і компанїї і ставив бувшого „оферму“ за взір, гідний наслїдуваня.

Стешин стояв у рядї в поставі зовсім не вояцкій, бо з похиленою головою.

— Гей, Стешин, то тепер я навіть бою ся назвати тебе офермою! — кликнув Демский, коли по розказі розійшли ся вояки по своїх комнатах.

— Чому, пане капраль? Коли хочете, то називайте! — відповів Лесько весело.

— Ого! вже пропало! — махнув Демский рукою. — Ще з пів року, а ти будеш старший, нїж я. Тілько навчи ся тепер троха читати і писати.

— Я вже друковане розумію і нумери знаю — каже на то вдоволений властитель хреста.

Те все збільшало сильно амбіцию Стешина, котрий за остатну годину виріс значно сам у своїх очах і чув ся висшим що-найменче від кількох своїх товаришів.

— Іти, чи не йти до міста? — думає тепер собі. Стешин не має звичаю ходити добровільно на проходи і, хоч уже другий рік служить, знає місто дуже мало. Але нинї що иншого.... Нинї Стешин убирає ся і виходить. Стрічає его поручник з семої компанїї, задержує на улици і мовою, зложеною з нїмецких і всяких славяньских слів, бажає єму відзначеня. Стешин розумів, о що йде. Дякує поручникови і ще більше гордий іде в дальшу дорогу. Але куди йти?... Крутить ся троха без цїли по місті, аж нарешті приходить єму на думку, що найлучше вернути до касарнї і забрати з собою приятеля, що нераз вигодив Леськови в пригоді.... Вправдї приятель не має дозволу, бути поза девяту годину в місті, але й до девятої часу богато. І так в ночи нема що в місті робити. Тепер Стешин має богато гроший, може „фундувати“, напють ся, наїдять ся і потім будуть лучше спати....

Другого дня Зелених сьвят о осьмій годинї рано, цїлий полк у сьвяточних мундурах стояв за містом на поли, де звичайно відбувала ся муштра. Компанїї стояли одна побіч другої з музикою і хоругвою полковою на чолї. Зараз по осьмій годинї приїхав дивизионер, комендант „стациї“ і „грубий“ полковник. По зложеню рапортів, полковник станув здалека на своїм кони і грімким голосом відізвав ся:

— Вояки!... Один ваш товариш з небезпечностию для власного житя виратував ближнього від певної смерти. Честь єму за те, а ми радуємо ся, що маємо его між собою. Єго вчинок будить у менї пересьвідченє, що богато, а може й більша часть з вас посьвятила би себе так само для добра ближнього, а як вояки — в оборонї Цїсаря і вітчини. Таким учинком інфантерист Лесько Стешин скріпив у цїлім полку довірє у власні сили. За те дістає він нагороду, котра най буде для вас доказом, як ваш Цїсар і Король, наш найвисший вожд военний, глядить на ваші вчинки і нагороджує їх, без огляду на становище і походженє; Єго Величество все бажає, своїм найвисшим признанєм будити охоту до вчинків, що мають на цїли добро ближнїх. Інфантерист Лесько Стешин!“

Ад'ютант повторив імя его.

— Hier! — роздав ся оклик в рядах семої компанії.

На знак, даний капітаном, зблизив ся

матроз убив своїх двох товаришів вистрілами з револьвера, Американку убив ударом руки, а сам вскочив у море і втопив ся.

— **Палата у воздусї.** Американьский мілїонер Фойс мешкає у воздусї, 300 стіп понад землею. Єго палата збудована на високих стовпах зелїзних, котрі двигають на собі сю химерну палату. До палати ведуть вигідні сходи і вінди.

Вистава краєва.

Відділ етноґрафічний. (Селяньскі хати).

III. Трохи подальше від гуцульскої загороди, стежкою в долину, стрічаємо наддністрянську загороду з Катаринець, рудецкого повіта. Отся загорода виглядає дуже убого і віддає тип цїлої околиці, котру майже що року навіщає повінь. Біднота загороди, що зараз на перший погляд так і кидаєсь в очи, сьвідчить також про бідноту єї мешканців.

Загорода складає ся з хати і малого хлївця. Хата побудована з пруття, побілена глиною і покрита шуваром, що єго тамошні околиці мають доволї. Маленькі темні, брудні сїни, без підлоги, ведуть до малої комнати, котра радше подабає на приют для зьвірів, ніж на оселю людску. Она брудна і без підлоги, робить дуже сумне враженє. Крім печи і нужденного леговища та стола, в комнаті нема більше майже нічого. Тут мешкає дівчина з Катаринець, Марія Білик, і виплїтає кобелї. Під хатою лежить човен, котрий вказує, що мужчини займають ся ловлею риб. Малий хлївець поставлений також з пруття, а на кілю, що стоїть серед подвіря, сушать господині фасолю.

Між хатами з всхідної Галичини побудовано три хати з західної части краю. Ті хати порозкидані по етноґрафічнім відділї і стоять самі одинцем. Они ані не входять в цїлість виставового села, ані самі про себе не творять одного образу. Се поодинокі типи, взяті з трох околиць мазурского населеня.

Безперечно найкрасший тип сїльскої хати з Мазурщини — се хата з Закопаного, хата мешканця татраньских гір. Своїм виглядом она вказує на мешканє заможнїйшого господаря. Побудована з смерекових бальків, з великими вікнами, а будували єї самі верховиньскі теслї. Сїни дїлять хату на мешкальну комнату і сьвітлицю гостинну.

В мешкальній комнаті подибуємо ґаздиню Реґіну Молекову з Нового Бистрого недалеко Закопаного, котра займаєсь тут ткацтвом полотна і сукна. Єї вироби лежать на лаві яко предмети оказові, а то: сукно добуте з ткацкої робітни і сукно фолюшоване. Взагалі цїла комната заложена ткацкими приладами: ткацкий варстат, коловорот, снувалка, богато льняних мітків, вовна — а то все сьвідчить, що в тій околици ткацтво становить головну галузь домашного промислу.

Увагу звертає т. зв. „палень", т. є. два дручки уложені рівнобіжно під стелею, котрі служать до сушеня дерева. Против дверий на стінї приміщена „листва" на миски і взагалї кухонну посудину. Крім того побіч дверий, по лївій руцї, находить ся полиця на великі горшки і підручні миски. Праворуч входу стоїть піч до печеня хліба.

З сїний іде палениско, котрим огріває ся гостинна комната. У тій комнаті порозвішувані деякі части давнїйшого убору: спідницї, запаски, корсети, чипцї, сукмани, чоботи, дальше куделї, ножі, ложники, збанки, миски, взори людової різьби, форми на сир, черпаки до жентицї, мосяжні вироби і т. и. — а навпослїд мапа Татр, котра докладно зображує положенє Закопаного.

Кромі Реґіни Молекової мешкає в тій хатї верховинець з Закопаного, Єндрик Кшетовский, 74-лїтний старець, котрий повнить службу чічерона і познакомлює публику з верховиньским житєм, показуючи їй виставові предмети. Єндрик є молодшим братом Яна Сабали Кшептовского, голосного гусляря татраньских гір. Про Сабалу знає кождий, хто тілько був в Татрах. Тут він провідником так милим, що за ним допитуєсь кождий турист і залюбки виправляє ся з старим Сабалою в гори. Сабала, приграваючи на гуслах, оповідає без числа казок. Між казками найцїкавійша видумана ним самим, і она звістна під іменем „Сабалова байка". Портрет того татраньского провідника висить в гостинній комнатї, а під ним гусли старого Яна.

Другий тип мазурскої хати — хата з Нивиск коло Кольбушової. Она закуплена дирекцією вистави на місци і перевезена до Львова. Побудована з дерева і покрита соломою, складає ся з сїний, комнати мешкальної, комори і стайнї. В комнатї мешкає гончар Павло Баран з Нивиск з дочкою і лїпить горшки та иншу посудину з глини. В комнатї находить ся піч до вареня страви і печеня хліба, також піч до огріваня, ліжко, стіл, жорна, полиця з мисками і наличник. В коморі переховуєсь пожива і домові знаряди, а в стайни телята, иногдї й корови.

Третій тип — се хата з околиць Кракова, деревляна, покрита соломою, мешканє заможнїйшого селянина. Она находить ся аж за етноґрафічним павільоном.

При дорогах сего штучного села подибуємо кілька хрестів, як се звичайно буває при дорогах галицких сїл. Хрести характеристичні і з різних околиць. Зараз при входї до етноґрафічного відділу бачимо „Розпяте Ісуса", роботу доморослого різьбаря-маляря з Пужник. Під тим хрестом хрестом сидить лірник Захарко Головатий. Дальше хрест з Улашковець, повіта чортківского, з околиць наддністряньских, теребовельских, Рави рускої і повіта каменецкого.

За хатами, за балкою, стоїть старий вітрак. Єго спроваджено з Зубимостів, повіта жовківского.

Телеґрами.

Відень 28 серпня. В одній громадї коло Більска на Шлеску сконстатовано два випадки смерти на холеру.

Петербург 28 серпня. В козацкім селї Борґустаньская настав бунт, позаяк селяни не хотїли піддати ся приписам, установленим против шереня зарази на худобу. Войско зробило порядок.

Лесько тремтячий з радости, що для него уладжено таку велику параду. Мав на собі новісенький мундур, над добором і прилагодою котрого працював з годину кравець з компанії, фельдвебель і навіть сам Демский, знаючи, до якої паради мундур потрібний.

Дивізионер зліз з коня, відобрав від ад'ютанта срібний хрест заслуги і в очах цїлого полку припняв єго Стешинови на груди. Потім побажав єму відзначеня, подавши руку, мов свому рівному, і казав станути поруч себе. Стешин не міг собі нїколи витолкувати, чому є так важній хвили не прийшло єму на гадку нічо инше, тілько то, що Демский не подав би єму руки так, як дивізионер...

Полковник заповів дефіляду. Перший, а певно і остатний раз в житю стрітила Стешина така почесть, що цїлий полк разом з командантами баталїонів і компаній і разом з паном капралем Демским дефілював перед ним. Вправдї почестию сею дїлив ся в души з дивізионером, командантом стациї і полковником, все ж таки міркував собі, що і єму належить ся значна часть тих гонорів.

Наслїдки сеї дефіляди були нещасні для відносин Демского до Стешина... По повороті до дому пан капраль не відзивав ся зовсїм до нїкого. Мовчав також, коли з офіцирскої менажи, вже по обіді в компаниї, прийшов вояк і, сповняючи приказ полковника, казав Стешинови прийти на офіцирский обід. Стешин був би радо зрік ся сеї чести, бо не знав паньского способу їди. Але що не міг противити ся, то й пішов з блискучим хрестом до менажи, зовсїм жваво вступив у комнату, зовсїм нескладно поклонив ся, бо порадили єму входити без шапки, і заняв призначене місце коло ад'ютанта полкового. При обіді дивив ся, як панове держать ложки, вилки, ножі, і якось собі радив. В критичних хвилях старав ся ад'ютант єму помогти. Обід був знаменитий, звичайно паньский обід, офіцирский... І вино було...

Розмова при столї вела ся по нїмецки. Хоч Стешин не розумів сеї мови, однак мав деяку підставу здогадувати ся, що про него було богато бесїди, бо досить часто звертали на него увагу. А вже дїйстною несподїванкою було для него, коли — як єму пояснив ад'ютант — на єго честь полкова музика заграла перед вікнами їдальнї кілька творів. Як она гарно грала!...

Ситий і щасливий вернув Стешин до компаниї і зараз удав ся до шевця з просьбою, щоби єму написав довгий, дуже довгий лист до родичів про єго щастє. Швець мав дуже тяжку задачу. Початкове, стереотипне повідомленє „о добрім здоровлю і поводженю, як звичайно при вояцкім станї" пішло писареви гладко. Та коли прийшло ся єму описувати ранїшну параду на честь Леська, а потім офіцирский обід, які він там їв марципани і вина пив, а музика грала, помішало ся все і в голові і на папери.

Письмо вийшло вправдї досить довге, але мабуть не зовсїм зрозуміле; хоч, коли швець відчитав єго Леськови, той противно розумів все від початку до кінця і не мав нїчого більше додати, тілько поздоровляв родичів і свояків і Настку та цїлував всїх „по 10.000 разів." В нагороду за тяжкий труд одержав швець від щасливого „оферми" дві шістки.

За редакцию відповідає Адам Кроховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.